

РЕЦЕНЗІЇ ТА ОГЛЯДИ

Л. Г. Мушкетик

НАУКОВІ ЧИТАННЯ, ПРИСВЯЧЕНІ МИХАЙЛОВІ МАКСИМОВИЧУ

16 вересня 2014 року в Черкаському національному університеті імені Богдана Хмельницького відбулася Всеукраїнська наукова конференція «Українська народна культура в контексті збереження та розбудови державності» (Треті Максимовичівські читання), присвячена 210-й річниці від дня народження Михайла Максимовича – уродженця Черкащини, всесвітньо відомого вченого-енциклопедиста, історика, філолога, етнографа, ботаніка, поета зі старшинського козацького роду на Полтавщині, першого ректора Київського Імператорського Університету Святого Володимира (нині – Київський національний університет імені Тараса Шевченка).

На відкритті конференції з вітальним словом виступив в. о. ректора Черкаського національного університету, доктор економічних наук Олександр Черевко. Він наголосив на актуальності цієї конференції, засвідчив традицію їх проведення (подібні зібрання відбулися у 2004 і 2009 рр.) та необхідність дослідження Черкащини, яка дала світові багатьох відомих діячів літератури, культури, науки. Цього разу акцентовано на фольклористичній діяльності М. Максимовича.

На пленарному засіданні відомими вченими з різних наукових осередків України було виголошено низку доповідей. Зокрема, доктор мистецтвознавства, провідний науковий співробітник Інституту мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М. Т. Рильського НАН України (далі – ІМФЕ)

Л. Єфремова розповіла про власні експедиції та записи пісенного фольклору на Гребінківщині; про народний календар Переяславщини і південно-східної Київщини у порівнянні з записами М. Максимовича доповіла старший науковий співробітник ІМФЕ О. Чебанюк, яка провела в регіоні чимало польових досліджень. Доцент кафедри української літератури і компаративістики Бердянського педуніверситету В. Школа проаналізувала фольклорні мотиви у драматургії М. Куліша, зокрема елементи драми в його п'єсах. Учений секретар Шевченківського національного заповідника в Каневі О. Білокінь присвятила свій виступ шевченкіані (а саме сигнатурі сакральності Тарасової гори в записах С. Нехорошева), ще раз нагадуючи про визначну дату – 200-річчя від дня народження національного генія, теж уродженця цієї славетної козацької землі.

Міфопоетичні витoki української народної прози (зокрема образ-персонаж змія в українських народних казках) розглянула провідний науковий співробітник ІМФЕ, голова Національної асоціації українців Л. Мушкетик. Із повідомленнями виступили й фольклористи Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького. Так, теоретичні питання сучасної фольклористики – категорії фольклору, його жанрову систему, функціонування в наш час і т. п. висвітлив професор О. Киченко, доповідь якого викликала жваву дискусію. Увагу до фіксації та вивчення усних наративів про історичні події ХХ ст. привернула доктор філологічних наук Н. Ярмоленко. Проблему фольклоризму у творчості Г. Косинки порушила доктор філологічних наук з кафедри української літератури і компаративістики Черкаського університету Л. Кавун. Проблему ідентичності фольклору пограниччя висвітлила завідувач відділу мистецтва та народної творчості зарубіжних країн ІМФЕ Л. Вахніна.

У другій половині дня учасники конференції оглянули багату експозицію навчально-наукової лабораторії «Музей укра-

їнського рушника» (екскурсію провели студенти другого курсу університету) та насолодилися виступом фольклорного гурту «Барви».

Змістовною була робота секцій «Національний міф і фольклор у традиційній та сучасній культурі»; «Фольклор і фольклористика у пошуках національної ідентичності», «Ментальні основи сучасного фольклору», де прозвучали доповіді як провідних учених з різних міст України, так і молодих науковців, аспірантів, для яких конференція стала нагодою для апробації результатів досліджень. Сучасній міфотворчості присвятили свої огляди такі відомі дослідники, як В. Давидюк зі Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки, О. Лабащук з Тернопільського національного педагогічного університету; завідувач кафедри фольклористики Київського національного університету імені Тараса Шевченка, професор, доктор філологічних наук О. Івановська розповіла про феномен Шевченкової суб'єктивності. О. Наумовська, Н. Рудакова, завідувач відділу фольклористики ІМФЕ М. Дмитренко, Г. Сокіл з кафедри української фольклористики Львівського національного університету імені Івана Франка та інші у своїх доповідях розвинули фольклористичні настанови М. Максимовича. Сучасна проблематика обговорювалася на засіданні третьої секції (В. Сокіл, М. Наєнко, О. Червенко та ін.).

Учасники конференції оглянули експозицію Черкаського краєзнавчого музею, відвідали хутір Тимківщина та село Богуславець Золотоніського району, Михайлову гору в селі Прохорівка Канівського району, пам'ятні місця регіону, пов'язані з життям і творчістю М. Максимовича.

Високий рівень підготовки та проведення конференції забезпечено зусиллями викладачів Черкаського університету – Н. Ярмоленко, О. Киченка, Л. Ромащенко, Л. Кавун, завідувача кафедри української літератури та компарати-

вістики, доктора філологічних наук В. Поліщука. Доповіді, виголошені на конференції, буде видано в одному з трьох збірників кафедри, включених до переліку фахових видань МОН України.

Вочевидь, можемо сказати, що справджуються слова, які стали заповітом великого Максимовича, увічнені біля його погруддя в шкільному музеї, де побували учасники конференції: «Споминайте ж мене хоч мислями / Споминайте мене хоч устами / Споминайте мене хоч словами / Бо я був добрий хлопець поміж вами».